

Den 21. november 2022

Styrket samarbejde om fælles udvikling af hospitalsbehandlingen i Østdanmark

Med en vision om, at borgere i Østdanmark skal have den mest optimale hospitalsbehandling med afsæt i den enkelte patients ønsker og behov, har Region Hovedstaden og Region Sjælland siden 2018 haft et strategisk samarbejde om den specialiserede behandling.

Samarbejdet indebærer, at Region Sjælland som udgangspunkt sender patienter til Region Hovedstaden inden for de specialiserede områder, som regionen ikke selv varetager, samtidig med at Region Hovedstaden understøtter Region Sjælland i opbygningen af nye specialiserede funktioner på Sjællands Universitetshospital.

Sundhedsvæsenet i Danmark er generelt under pres, særligt som følge af udfordringer med rekruttering og fastholdelse af centrale sundhedsfaglige kompetencer. Dette er også gældende i Østdanmark, hvor behovet for, at Region Hovedstaden stiller ressourcer og kapacitet til rådighed på ikke-specialiserede områder, fylder mere og mere i samarbejdet, fordi Region Sjælland har sygehuse, som er lægedækningstruede, og specialer som har rekrutteringsudfordringer.

Nogle af disse udfordringer kan og skal løses af den enkelte region. Nogle kan løses i et samarbejde mellem Region Hovedstaden og Region Sjælland, hvilket denne aftale adresserer. Nogle skal løses på tværs af alle regioner og i en national aftale. De fem regionsrådsformænd har adresseret dette i en række initiativer omhandlende blandt andet uddannelse, fastholdelse/rekruttering, forskning, nye stillingsformer, digitaliseringsløsninger og en ulighedspulje. Vi i regionerne tager ansvar for at løse udfordringerne, og mener, at det sker bedst i forpligtende samarbejder, som bl.a. denne aftale er et udtryk for.

Med denne aftale udbygges det eksisterende samarbejde mellem de to regioner med et styrket samarbejde og konkret bistand fra Region Hovedstaden til Region Sjælland på det ikke-specialiserede område. Aftalen sigter således mod et robust hospitalsvæsen på både specialiseret og ikke-specialiseret niveau i hele Østdanmark, som tilstræber lighed i behandlingsmuligheder, kvalitet og nærhed for borgerne.

Aftalen skal sikre et langsigtet og systematisk samarbejde mellem regionerne i Østdanmark, og principperne og rammerne herfor er fastlagt nedenfor.

Et robust hospitalsvæsen i Østdanmark

Med aftalen udtrykker begge regioner et ønske om at samarbejde målrettet om at styrke og robustgøre hospitalsvæsenet i hele Østdanmark. Et styrket hospitalsvæsen vil være til gavn for patienterne, som fortsat sikres adgang til behandling på højt fagligt niveau, og for de sundhedsfaglige medarbejdere på hospitalerne i de to regioner, som får de bedste rammer og vilkår for det faglige arbejde og udvikling heraf.

Der er et fælles ønske i de to regioner om at knytte endnu tættere bånd, særligt inden for kapacitet, faglig udvikling, uddannelse og forskning. Vores to regioner er allerede bundet tæt sammen i IT løsninger, og vi er enige om, at vi skal forsætte udviklingen med fælles digitalisering, på tværs af vores to regioner og sammen med resten af landet, hvor det understøtter den kliniske praksis. Der er skabt et godt grundlag for et udbygget stærkt og tæt samarbejde, hvor der lettere skabes sømløse patientforløb, og hvor behandleren har adgang til alle data, uanset om vedkommende er ansat i den ene eller den anden region. Der er i de to regioner ønske om at fortsætte retningen.

Forpligtende samarbejde om specialiseret behandling

Region Hovedstaden og Region Sjælland har i mange år haft et tæt samarbejde om hospitalsbehandlingen. Det gælder særligt i forhold til varetagelsen af de højt specialiserede behandlinger, hvor Region Sjællands patienter henvises til Region Hovedstaden på områder, hvor behandlingen ikke varetages i Region Sjælland.

Samarbejdet har således – via den samlede population for de to regioner på de højt specialiserede behandlinger - skabt et stærkt fundament for Region Hovedstadens specialiserede tilbud. Samtidig understøttes etableringen af Sjællands Universitetshospital via hjemtag af specialiserede behandlinger, hvor det er fagligt hensigtsmæssigt at etablere behandlingen i Region Sjælland.

Udvidet samarbejde om lægedækning til gavn for bredere patientgrupper

Borgerne i Region Sjælland og Region Hovedstaden skal have adgang til den bedst mulige behandling, hvilket forudsætter dygtige og kvalificerede læger i hele Østdanmark.

Hospitalsvæsenet i Østdanmark er under et tiltagende pres med fastholdelses- og rekrutteringsudfordringer inden for centrale sundhedsfaglige kompetencer, særligt speciallæger. Lægedækningstruede sygehuse og rekrutteringsudfordrede specialer er dog mest markante i Region Sjælland. For at sikre, at det østdanske hospitalsvæsen er tilstrækkeligt og relevant bemandet, aftales et tættere og mere forpligtende samarbejde om lægedækning. Det sker med konkret bistand fra Region Hovedstaden til Region Sjælland for særligt at løse udfordringerne på de lægedækningstruede sygehuse og inden for de specialer, hvor rekrutteringsvanskelighederne er størst, og samtidig med hensyntagen til at det sker balanceret og ikke får væsentlige konsekvenser for patienter i Region Hovedstaden.

Der er således tale om en udbygning af det eksisterende samarbejde med et mål om at tilvejebringe et stærkt hovedfunktionsniveau (ikke-specialiseret behandling), som tilstræber de bedst mulige rammer for sundhedstilbuddene i de to regioner i forhold til lighed i behandlingsmuligheder, kvalitet og nærhed.

Konkrete tiltag vedr. lægedækning

Den gensidigt forpligtende indsats for at styrke lægedækningen og sikre en bedre fordeling af speciallæger i Østdanmark indeholder disse elementer:

1. En konkret aftale om at styrke dækningen af speciallæge--stillinger i Region Sjælland via delestillinger, partnerskaber eller nye samarbejdsformer fx omkring diagnostik, som ikke kræver fysisk tilstedeværelse. Her vil Sjællands Universitetshospital få en central funktion som bindeled fra hovedstadsområdet til de mere lægedækningstruede sygehuse i Region Sjælland. Konkret aftales, at Region Hovedstaden understøtter Region Sjælland med speciallæge-/specialpsykologressourcer, og målet er i første omgang 30 årsværk, hvilket vurderes at være en væsentlig understøttelse af Region Sjællands patientbehandling.

De konkrete modeller for at styrke dækningen af lægeressourcer og fordelingen mellem lægedækningstruede specialer aftales mellem de to regioner i et langsigtet samarbejde. Rammerne for samarbejdet er beskrevet nærmere i bilag 1, der planlægges løbende opdateret administrativt mellem de to regioner.

2. En konkret aftale om et styrket samarbejde om den lægelige videreuddannelse, både organisatorisk og indholdsmæssigt, og med større gennemsigtighed og fælles ansvar. Dette sikres dels ved at etablere samarbejdsstrukturer, som sikrer ligeværdig indflydelse fra de to regioner i f.t. både strategiske spørgsmål og driften, bl.a. via et Advisory Board for den Lægelige videreuddannelse ØST og dels ved at sikre, at en større andel af det samlede antal årsværk fremover placeres i Region Sjælland, og at flere hoveduddannelsesforløb begynder og afsluttes på afdelinger i Region Sjælland.

Der henvises til bilag 2 for uddybende beskrivelse af samarbejdet om den lægelige videreuddannelse fremover. Disse fælles tiltag understøttes ved, at de to regioner tilstræber at stå sammen i forhold til nationale dagsordener vedr. uddannelse af sundhedspersonale.

Den konkrete udmøntning skal ske efter dialog med relevante MED-udvalg og faglige organisationer.

Ét østdansk arbejdsmarked

Generelt gælder det, at de to østdanske regioner i mange sammenhænge kan betragtes som ét arbejdsmarked i Østdanmark, hvilket fordrer en styrkelse af samarbejdet, således at vilkår og rammer for medarbejdere i højere grad tænkes som fælles løsninger, og hvor forskelle afspejler løsninger af forskellige udfordringer. Samtidig skal der være en opmærksomhed på konsekvenser, når en af regionerne ændrer på vilkår og rammer.

Der er således en fælles ambition at skabe et tæt samarbejde på HR-området med fælles incitamentsstruktur og en generelt styrket koordinering af initiativer på løn, tillæg, frivilligt ekstraarbejde og brug af eksterne vikarer, . Dette gælder både læger og øvrigt sundhedspersonale, herunder bl.a. sygeplejersker og jordemødre. Kommunerne søges i relevant omfang inddraget i dette arbejde. HR-redskaber kan benyttes til at styrke fastholdelse og rekruttering i de områder og specialer, der har særlige udfordringer med mangel på sundhedsfaglige ressourcer.

Generelle principper og rammer for samarbejdet om patienter mellem de to regioner

Samarbejdet baserer sig på en række konkrete principper og rammer, der er fastlagt nedenfor.

- *Der arbejdes for en position som et samlet og stærkt hospitalsvæsen.*
Region Hovedstaden vil fortsat have et stort patientvolumen og landets stærkeste faglige miljø omkring de fleste højt specialiserede funktioner. Region Sjælland understøttes fagligt af Region Hovedstaden i at kunne hjemtage specialiserede funktioner helt eller delvist,

hvor det fagligt er hensigtsmæssigt, og Region Sjælland indgår i den faglige udvikling, herunder forskning og uddannelse. Det betyder også, at der samarbejdes om patienter med almindelige, ikke-specialiserede sygdomme, så det samlede hospitalsvæsen i Østdanmark styrkes.

- *Region Hovedstaden og Region Sjælland er forpligtede til at være hinandens samarbejdspartner.*
Der er altid en dialog mellem de to regioner om opgavevaretagelsen af specialiserede behandlinger, herunder kapacitets- og kvalitetsudfordringer, inden der inddrages andre regioner, medmindre patienterne selv ønsker andet. Patienter fra Region Sjælland på det specialiserede område, som ikke kan behandles i regionen, henvises til Region Hovedstaden, medmindre der aktivt forinden er søgt opnået en forståelse mellem regionerne.
- *Der er løbende dialog om ændringer og udviklingen i varetagelsen af specialiserede funktioner med fokus på muligheder.* Parterne forpligter sig til løbende at drøfte ændringer i opgavevaretagelsen med betydning for den anden part, og at der arbejdes for at finde løsninger, som tilgodeser begge parter behov.
- *Samarbejdet tager udgangspunkt i patienternes behov for høj kvalitet, nærhed og sammenhængende patientforløb samt krav om hurtig udredning og behandling.*
Beslutninger om opgaveløsningen baserer sig på en fælles afvejning af disse hensyn.

Region Hovedstaden og Region Sjælland arbejder for bedre fælles lægedækning.

Regionerne bistår hinanden f.eks. ved at oprette delestillinger m.v. på lægedækningstruede sygehuse, så patienter i Østdanmark får den bedst mulige udredning og behandling. De to regioner har en tæt dialog om fortsat udvikling af modeller, som kan sikre bedre understøttelse af lægedækningstruede sygehuse og rekrutteringsudfordrede specialer.

- *Samarbejdet styrkes om de sundhedsfaglige ressourcer.* De to regioner er gensidigt forpligtede til at skabe fælles incitamentsstrukturer og styrke koordinering af initiativer på HR-området for at undgå u hensigtsmæssige og forskelligartede vilkår for at rekruttere personale, når det ikke bunder i et ønske om at løse udfordringer på særligt udfordrede hospitaler eller er inden for særligt udfordrede specialer.
- *Uddannelse og kompetenceudvikling for alle faggrupper er afgørende for fremtidens sundhedsvæsen og en integreret del af samarbejdet mellem regionerne.*
De to regioner forpligter hinanden på at drøfte hinandens udfordringer og mulige løsninger omkring dimensionering af uddannelsespladser på alle faggrupper, herunder særligt læger og professionsuddannelser. På efteruddannelses- og kompetenceudviklingsområdet har de to regioner en vision om at løfte den livslange uddannelse af faggrupperne med henblik på at kunne tiltrække fremtidig arbejdskraft og sikre den bedst mulige behandling.
- *Samarbejdet skal understøtte en faglig stærk, effektiv og ressourceøkonomisk planlægning.*
Opgaveløsningen skal være fagligt velbegrundet og samtidig ressourceøkonomisk hensigtsmæssigt. Ændringer i opgaveløsningen med betydning for den anden region skal aftales i god tid af hensyn til begge regioners planlægning.
- *Der indgår løbende opfølgning på aftaler og opgaveløsningen med fokus på kvalitet og sammenhæng for patienterne samt robusthed.*
Det drøftes løbende, om regionerne er tilfredse med de aftaler, der indgås som en del af

samarbejdet, og om der er grundlag for at foretage justeringer.

- *Samarbejdet bygger på ligeværdighed, gensidig respekt, faglighed, åbenhed og med patientens behov for øje.*

Dialog og beslutninger om opgaveløsningen sker altid på dette grundlag, og hospitaler på alle niveauer samarbejder derefter. Det er vigtigt at involvere personalet, og udmøntning af aftalen sker efter dialog med relevante MED-udvalg og faglige organisationer.

Samarbejds- og opfølgingsstruktur

Der aftales en samarbejds- og opfølgingsstruktur på følgende niveauer:

- Strategisk Forum¹ fastlægger rammerne for og udviklingen af det østdanske samarbejde med afsæt i ovenstående aftale.
- Ad hoc grupper på klinisk lederniveau nedsættes efter behov, f.eks. inden for bestemte specialer eller behandlingsområder, hvor et nyt samarbejde skal realiseres.
- Den administrative opfølgning er grundlaget for årlige drøftelser på politisk niveau, dels omkring fremdriften i besluttede tiltag, dels omkring behovet for nye fælles tiltag, der kan understøtte udvikling af den samlede hospitalsbehandling i Østdanmark.

Denne aftale afløser aftale af 6. august 2018.

For Region Sjælland

For Region Hovedstaden

Heino Knudsen
Regionsrådsformand

Lars Gaardhøj
Regionsrådsformand

Bilag

Bilag 1. Understøttelse af lægedækningstruede sygehuse

Bilag 2. Lægelig videreuddannelse

Bilag 3: Hjemtag (fra gammel aftale)

Bilag 4: Økonomi (fra gammel aftale)

¹ Strategisk Forum består af de to regioners lægefaglige koncerndirektører, direktør for Center for Sundhed i Region Hovedstaden og direktør for Sundhedsstrategisk Planlægning i Region Sjælland.